

Лихошвед Н.В.
старший викладач,
Житомирський національний агроекологічний університет

КОМУНІКАТИВНА РОЗМИНКА НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕНЕДЖМЕНТ»

У немовних ВНЗ, де англійська мова не є фаховою дисципліною, необхідно приділяти особливу увагу підвищенню мотивації студентів до вивчення іноземних мов з метою забезпечити успішну професійну комунікацію майбутніх спеціалістів. В умовах глобалізації та активної інтеграції українського бізнесу до європейського ділового середовища це питання є особливо актуальним для студентів спеціальності «Менеджмент».

Одним із найважливіших етапів заняття з іноземної мови, який залучає студентів до іншомовної комунікації, є мовленнєва зарядка (communicative warm-up). Проте питання організації цього етапу, зокрема на заняттях з іноземної мови у немовних ВНЗ, є недостатньо вивченим в сучасній науковій літературі.

Мовленнєва зарядка спрямована на налаштування артикуляційного та слухового апарату студентів, переведення їх у режим спілкування англійською мовою [1, с. 244]. Вона забезпечує емоційний настрій для спілкування, активізує пізнавальну діяльність студентів [2, с. 64], а також допомагає встановити партнерські стосунки в комунікації між викладачем та студентами, що є наріжним каменем комунікативного підходу до викладання іноземних мов.

Розглянемо характерні особливості мовленнєвої зарядки як етапу заняття, а також принципи її розробки.

Мовленнєва зарядка повинна проводитися у формі невимушеного діалогу, бесіди на певну тему. Від інших етапів заняття її відрізняє відсутність конкретного завдання. Майстерність педагога полягає в тому, щоб налаштувати студентів на вільне, природне спілкування. Коли викладач дає студентам завдання, вони налаштовуються на «заняття», на виконання вправ, а не на спілкування, і в такому випадку мовленнєва зарядка не досягає своєї мети. Хибним ми вважаємо традиційний підхід до організації мовленнєвої зарядки у формі типових та одноманітних бесід про погоду та пори року, про «чергових» та відсутніх, адже комунікативна зарядка повинна віддзеркалювати щоденне спілкування рідною мовою, в якому немає місця сталим та стереотипним питанням і відповідям.

Приводом для мовленнєвої зарядки може бути певна цікава подія, новина, жарт. Оскільки тема повинна бути актуальною для студентів, підручники та посібники з іноземної мови не можуть містити відповідні завдання та підказки. Викладач повинен готувати мовленнєву зарядку самостійно на базі реальних життєвих обставин.

Важливо пов'язати мовленнєву зарядку з іншими етапами та цілями заняття, адаптувати під рівень знань та емоційний стан студентів.

Ми пропонуємо систему завдань для організації мовленнєвої зарядки, яка базується на трьох типах мотивації студентів до вивчення іноземних мов, виділених А.Д. Кліментенко та А.А. Міролюбовою [3]:

- мотивація, пов'язана із перспективами використання іноземної мови в майбутній діяльності (міжнародні призначення, працевлаштування за кордоном, поїздки, відпочинок, навчання та професійні тренінги для менеджерів тощо);

- мотивація, пов'язана із застосуванням іноземної мови в позанавчальній діяльності (читання, перегляд фільмів, серіалів, спілкування з іномовними друзями в соціальних мережах тощо);

- мотивація, пов'язана із вирішенням цікавих завдань, поставлених викладачем на заняттях. Тісно пов'язана із пізнавальною мотивацією.

Окрім підвищення мотивації до вивчення іноземної мови, мовленнєва зарядка є складовою заняття та повинна допомагати реалізувати ціль заняття, а саме – сприяти розвитку мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції.

Отже, система завдань для організації мовленнєвої зарядки на заняттях з англійської мови із студентами спеціальності «Менеджмент» повинна охоплювати всі вищезазначені фактори.

Наведемо кілька прикладів завдань (Табл. 1):

«*An Ideal Manager*»: I read a joke yesterday about what makes a successful manager: the volume of the car engine, the size of the desk and the thickness of the carpet. I don't think the carpet is a proper ending. What makes an ideal manager for you?

«*Motivation Equation*»: Imagine your team is as sleepy in the morning as you are right now. How would you motivate them to finish the project today? Money is not the answer, you can't give away any.

«*What are you thinking about?*»: Watch the funny video from YouTube – who can explain what happened? <https://www.youtube.com/watch?v=yR0IWICH3rY>

Yes/No game (Да/Ні) – гра, яка розвиває нестандартне мислення. Ведучий оголошує кінець історії, а учасники повинні ставити загальні питання, щоб відтворити всю історію. Наприклад: Once a bank manager put on a mask on the way to work. Відповідь: The manager was traveling from New York to Switzerland by plane. He needed a good night sleep, so he put on a sleep mask.

«*Who Am I?*» – Change something in your appearance, one thing at least, to look like someone in the group. Let the others decide who you are.

«*Forecast*» – Have you heard the latest news about...? What do you think the consequences will be for Ukraine in three months/a week/a year? Write down your forecast, let's see what happens in a year and who was right.

Таблиця 1

Система завдань для організації мовленнєвої зарядки

Тип мотивації	Тип компетенції	Інформаційна база	Завдання
Мотивація, пов'язана із перспективами використання іноземної мови в майбутній діяльності	Мовна	Жарт	«An ideal manager»:
	Мовленнєва	Post about managers	How would you motivate your employees?
	Соціокультурна	Фільм «The Devil Wears Prada»	What kind of manager are you? Richard Branson or Miranda Priestly?
Мотивація, пов'язана із застосуванням іноземної мови в позанавчальній діяльності	Мовна	Відео з YouTube	«What are you thinking about?»
	Мовленнєва	Цитата М. Ганді	Be the change you want to see in the world. What would you like to change in yourself and the world?
	Соціокультурна	Власний досвід	Give advice on the place to go on vacation
Мотивація, пов'язана із вирішенням цікавих завдань, поставлених викладачем на заняттях. Тісно пов'язана із пізнавальною мотивацією.	Мовна	Гра	Yes/No game
	Мовленнєва	Гра	«Who am I?»
	Соціокультурна	Новина	Forecast

Джерело: розробка автора

Список використаних джерел:

1. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах : Підруч. для студ. вузів / С. Ю. Ніколаєва, О. Б. Бігич, Н. О. Бражник, С. В. Гапонова, Г. А. Гринюк, Т. І. Олійник, К. І. Онищенко, О. П. Петрашук, Л. А. Сажко; ред.: К. І. Онищенко. – К. : Ленвіт, 1999. – 319 с.
2. Одегова Н. М. Активізація навчальної діяльності студентів шляхом організації мовленнєвої розминки на заняттях із практичної граматики

англійської мови / Н. М. Одегова // Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки. Наукові дослідження. Досвід. Пошуки. – 2013. – Вип. 23. – С. 63-71. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vmvpn_2013_23_10

3. Теоретические основы методики обучения иностранным языкам в средней школе / [науч. ред. А. Д. Климентенко, А. А. Миролубова]. – М.: Педагогика, 1981. – 456 с.

Радченко М.А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки*

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Дистанційне навчання – сукупність технологій, що забезпечують доставку сучасним студентам основного обсягу навчального матеріалу за допомогою інформаційних технологій. В наш час дистанційне навчання використовується в основному у вищій освіті і ґрунтується на телекомунікаційних технологіях, інтернет-ресурсах. Дистанційна форма навчання є інтерактивною формою, при якій відбувається систематична взаємодія викладача зі студентами, але акцент при цьому робиться на самостійну діяльність останніх. Дистанційна форма навчання може розглядатися як один з різновидів системи безперервної освіти. Використання технологій дистанційного навчання дозволяє знизити витрати на проведення навчання; проводити навчання великої кількості людей; підвищити якість навчання за рахунок застосування сучасних засобів навчання (електронних бібліотек і т.д.); забезпечити активність і самостійність студентів в процесі навчання; створити єдине освітнє середовище.

Для більшої зручності та ефективності дистанційне навчання має бути належним чином структуровано та організовано. Дистанційне навчання стимулює не тільки самостійність мислення студентів, але й активізує їх самостійну пізнавальну діяльність. У цих умовах основною формою навчальної діяльності студентів стає їх самостійна робота.

Самостійна робота формує у студентів на кожному етапі руху від незнання до знання необхідний обсяг і рівень знань, навичок і умінь для вирішення певних пізнавальних завдань. Даний вид робіт виробляє у них психологічну установку на систематичне збільшення власних знань і умінь, виступає важливою умовою самоорганізації їх діяльності в оволодінні методами професійної діяльності.